



MAASEUDUN TYÖNANTAJALIITTO MTA

Toimintakertomus 2019

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2019 oli Maaseudun Työnantajaliiton 74. toimintavuosi, jonka aikana liiton jäsenpalvelu ja edunvalvontatyö jatkuivat muuten entiseen tapaan, mutta liiton henkilöstössä tapahtui suuri muutos kun pitkäaikainen toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola siirtyi eläkkeelle syyskuun lopussa ja liiton entinen asiantuntija Kristel Nybondas aloitti toimitusjohtajana lokakuun alussa. Liittoon palkattiin myös kaksi uutta asiantuntijaa. Liitto kiittää lämpimästi Veli-Matti Rekolaa pitkästä urasta liiton palveluksessa ja arvokkaasta työpanoksesta 33 vuoden ajan.

MTA:n jäsenistö koostuu maaseutuelinkeinojen, puutarha-alan, viher- ja ympäristörakentamisalan sekä turkistuotantoalan työnantajista. Vuoden aikana 79 työnantajaa liittyi jäseneksi ja jäsenyys päättyi 88 työnantajan osalta. Jäsenmäärä väheni siten neljällä jäsenyydellä ollen 1 321 vuoden lopussa, samalla kuitenkin jäsenmaksukertymä suureni verrattuna edellisvuoteen.

Yhteistyö MTA:n ja jäsenkuntaa edustavien toimialajärjestöjen välillä jatkui entiseen tapaan. MTA:n ja MTK:n väliseen yhteistyösopimukseen perustuva työnantaja-asioiden puhelinneuvonta jatkui MTA:n toteuttamana. MTA:n henkilöstö on kertomusvuoden aikana ollut mukana Kauppapuutarhaliiton, Viher- ja ympäristörakentajat ry:n, Hedelmän ja marjanviljelijäin Liiton, Maitoyrittäjien, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain liiton, MTK:n ja SLC:n tuottajaorganisaatioiden järjestämissä tilaisuuksissa. Yhteistyösopimuksen perusteella MTA osallistui EK:n työelämä-vaikuttajaryhmän toimintaan. Geopan jäsenenä MTA osallistui EU-tason yhteistyöhön työnantajien kesken sekä sosiaaliseen vuoropuheluun. Toimistojen välinen pohjoismainen yhteistyö toteutui kokoontumisena Helsingissä.

Jäsenkunnalle suunnatussa toiminnassa keskityttiin työsuhteasioita koskevaan tiedotukseen, neuvontaan ja koulutukseen. Koulutustilaisuudet olivat jäsenille maksuttomia. Extranet-jäsensivuston käyttöä pyrittiin lisäämään ja jäsenrekisterin uudistustyö alkoi loppuvuodesta. MTA osallistui vuoden aikana neljään eri toimialoja edustavaan näyttelytapahtumaan.

Työmarkkinoilla koordinoitiin työnantajapuolen liittokohtaista sopimuskierrosta, mutta ei saavutettu vielä tuloksia vuoden 2019 aikana. Syksyllä lakkoiltiin ennätysmääräisesti ja suurin kynnyskysymys oli aikaisemmin toteutunut kilpailukyky sopimuksen työajan pidennystunnit. MTA:n ja Teollisuusliiton neuvottelut käynnistettiin joulukuussa 2019 ja neuvottelut jatkuivat 2020 tammikuussa. Työaikalain uudistamista koskeva Suomen hallituksen esitys annettiin eduskunnalle vuoden aikana ja uusi laki astuu voimaan vuoden 2020 alusta alkaen.

Liiton talous kehittyi kertomusvuoden aikana suunnitellusti. Jäsenmaksukertymä oli suurempi kuin edellisenä vuonna. Liiton henkilökunnan määrä (viisi henkilöä) oli ennallaan vuoden 2019 aikana, vaikka kolme henkilöä siirtyi liitossa uusiin tehtäviin.

Helsingissä helmikuun 26. päivänä 2020
Kristel Nybondas, toimitusjohtaja

YLEINEN TALOUSKEHITYS

Kansantalous

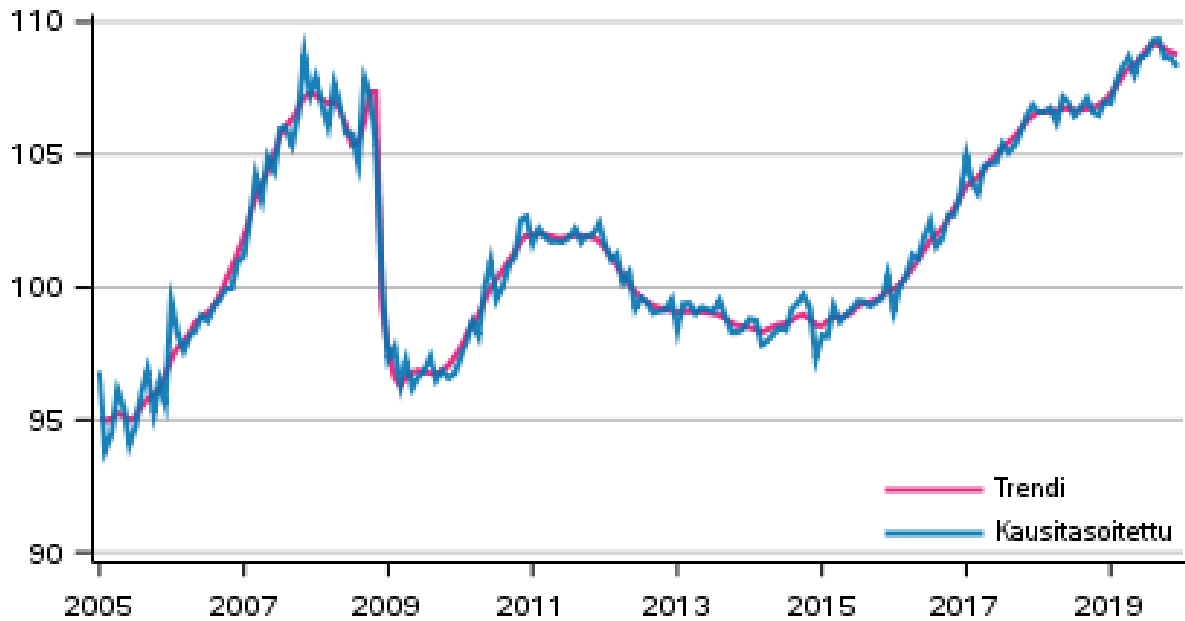
Korkeasuhdanne Suomessa on ohi ja talouskasvu hidastuu tilapäisesti. Vaikka kasvu vuonna 2019 säilyi hyvänä, on selviä merkkejä hidastumisesta. Sekä yritysten että kotitalouksien luottamus on pitkään heikentynyt. Maailmantalouden ja euroalueen kasvun jatkuminen hitaana heijastuu Suomen talouskasvuun (SP). Suomen Pankin ennusteen mukaan bruttokansantuote kasvoi 1,9 % vuonna 2019. SP:n mukaan kasvu hidastuu 1,7 % vuonna 2020.

Vuonna 2019 työllisyysaste oli 72,6 % (Tilastokeskus). Työmarkkinat jäähtyvät, kun talouskasvu hidastuu ja työn kysynnän kasvu heikentyy. Työttömyysasteen lasku pysähtyy väliaikaisesti, eikä työllisyyskään juuri kasva ensi vuonna. Työttömyys pysyy kuitenkin pienempänä kuin viime vuosina. Kapasiteettirajoitteet työmarkkinoilla hellittävät hieman, kun työmarkkinoiden suhdanteet vaimentuvat. Monilla aloilla ja alueilla tulee kuitenkin edelleen esiintymään työpaikkojen ja työttömien työnhakijoiden yhteensopivuusongelmia (SP).

Julkisen talouden tunnusluvut heikkenevät selvästi sekä heikentyneen kokonaistaloudellisen tilanteen että elvyttävän finanssipolitiikan vuoksi. Julkisyhteisöjen alijäämä suhteessa BKT:hen syvenee puoleentoista prosenttiin ensi vuonna ja jää samansuuruiseksi ennustejakson loppuun saakka (SP).

Palkkojen ennustetaan nousevan jotakuinkin tuottavuuskasvun ja inflaation yhteismäärän mukaisesti. Ennuste perustuu tekniseen oletukseen, jonka mukaan reaalipalkat seuraavat tuottavuuden kehitystä. Keskiansioiden nousu jää keskimäärin vajaaseen 2,5 prosenttiin ennustevuosina. Ansioiden nousun vuoksi myös palvelujen hinnat vähitellen kallistuvat. Inflaatio kiihtyy ennustejakson loppupuolella, kun suhdannetilanne kohentuu, mutta on edelleen vaimeaa (SP).

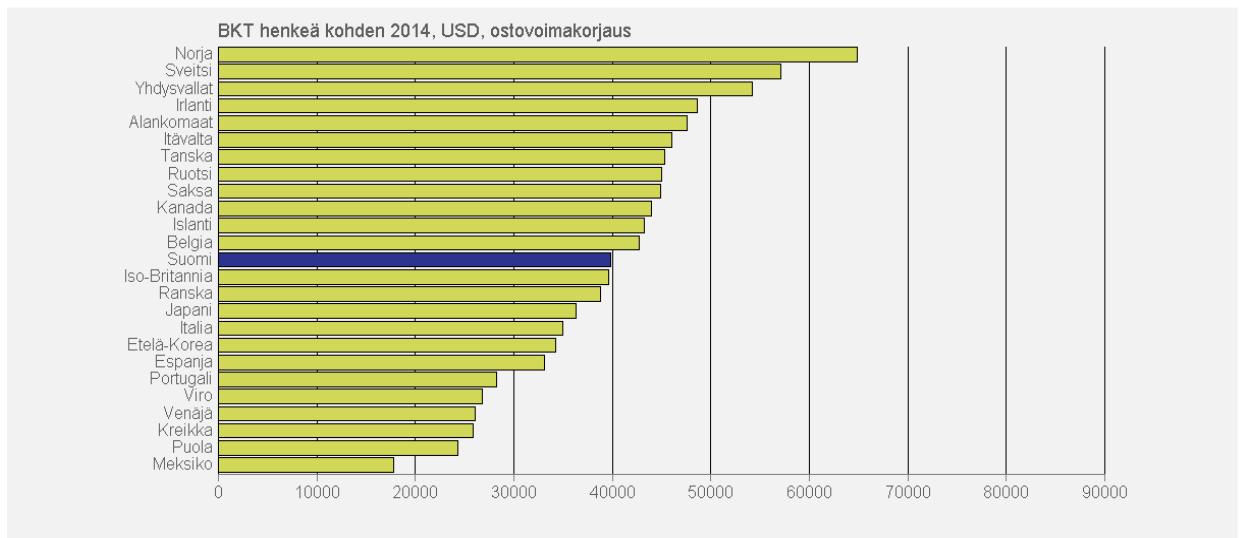
Tuotannon volyymi 2005–2019, trendi ja kausitasoitettu sarja (Tilastokeskus)



Bruttokansantuote henkeä kohden eräissä OECD-maissa (EK):



Bruttokansantuote henkeä kohden



Työllisyys

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisiä oli vuoden 2019 joulukuussa 2 570 000 (virhemarginaali $\pm 33\ 000$), mikä oli 17 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Työllisiä miehiä oli 11 000 vähemmän ja naisia 28 000 enemmän kuin vuoden 2018 joulukuussa.

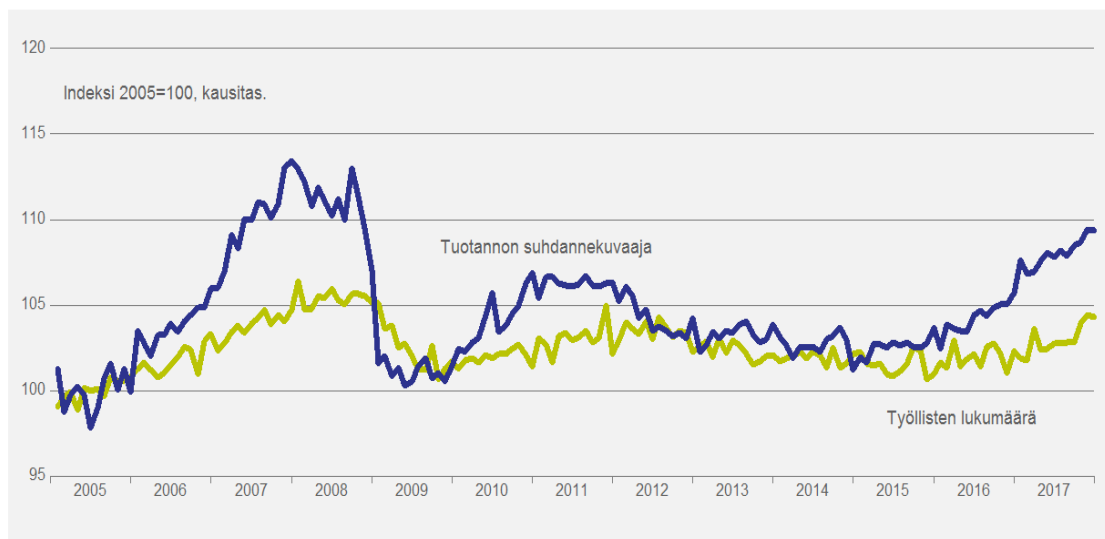
Työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista oli joulukuussa 73,0 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 72,1 prosenttia. 15–64-vuotiaiden miesten työllisyysaste laski viime vuoden joulukuusta 0,4 prosenttiyksikköä 73,4 prosenttiin ja naisten työllisyysaste nousi 2,4 prosenttiyksikköä 72,6 prosenttiin. Avoimia työpaikkoja oli vuoden 2019 viimeisellä neljänneksellä 37 500, kun vuotta aiemmin määrä oli 41 000. Vuonna 2019 avoimia työpaikkoja oli keskimäärin 50 000, joka on suunnilleen sama määrä kuin edellisenä vuonna (49 400).

Avoimista työpaikoista 58 prosenttia oli työnantajan oman arvion mukaan vaikeasti täytettäviä, mikä on lähes sama osuus kuin vuotta aiemmin. Vaikeasti täytettäviksi koettuja työpaikkoja oli paljon esimerkiksi terveys- ja sosiaalipalveluiden (Q) ja teollisuuden (C) toimialoilla. (Tilastokeskus)

Tuotannon ja työllisyyden kehitys (EK):



Tuotannon ja työllisyyden kehitys



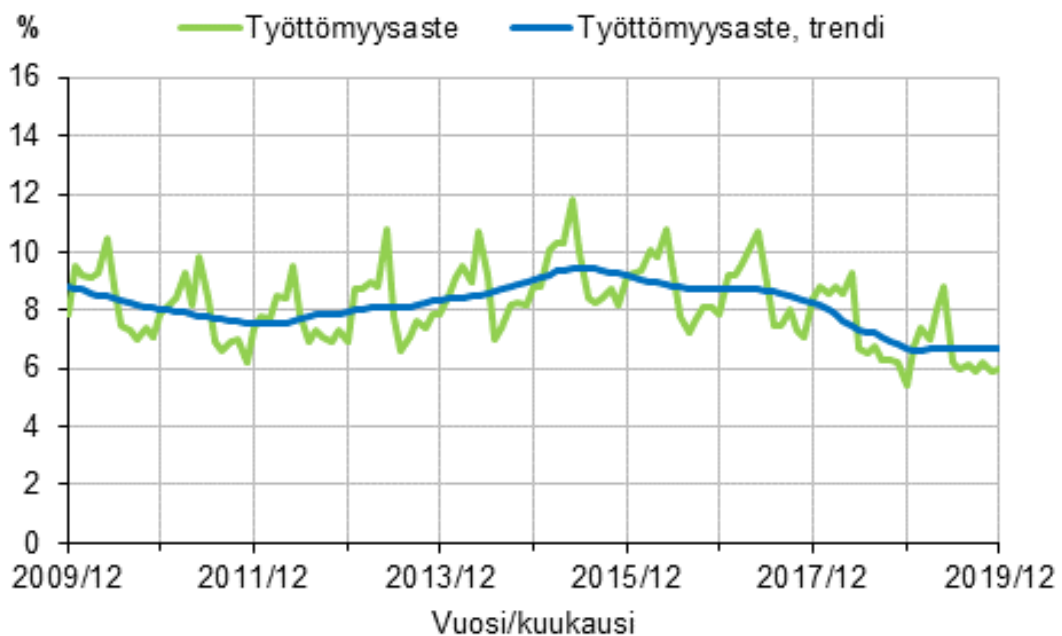
Työttömyys

Työttömiä oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan vuoden 2019 joulukuussa 164 000 (virhemarginaali $\pm 18\,000$), mikä oli 18 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömiä miehiä oli 87 000 ja naisia 77 000.

Työttömyysaste oli joulukuussa 6,0 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 5,4 prosenttia. Miesten työttömyysaste nousi viime vuoden joulukuusta 1,0 prosenttiyksikköä 6,1 prosenttiin. Naisten työttömyysaste oli 5,8 prosenttia eli se pysyi lähes ennallaan vuoden 2018 joulukuuhun verrattuna.

Työvoiman ulkopuolella olevia oli vuoden 2019 joulukuussa 1 398 000 eli 31 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työvoiman ulkopuolella olevista oli piilotyöttömiä 115 000, mikä oli 5 000 vähemmän kuin vuoden 2018 joulukuussa.

Työttömyysaste ja työttömyysasteen trendi 2009/12–2019/12, 15–74-vuotiaat (Tilastokeskus)

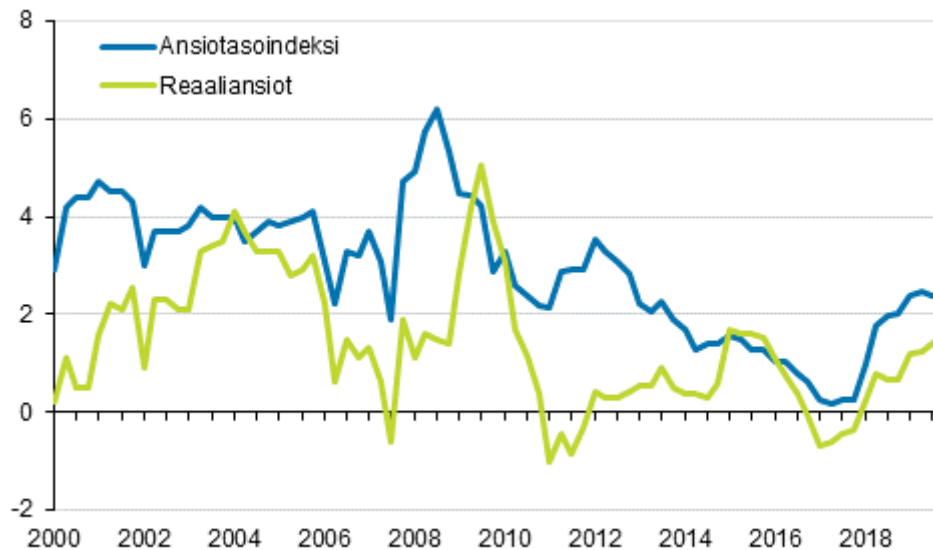


Palkat ja ansiot

Palkansaajien nimellisansiöt kohosivat Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2018 loka–joulukuusta vuoden 2019 vastaavaan ajanjaksoon yksityisellä sektorilla 2,0 prosenttia, valtiolla 3,2 prosenttia ja kuntasektorilla 3,3 prosenttia. Vuoden 2019 keskimääräinen ansiotason nousu edellisestä vuodesta oli ensimmäisten ennakkotietojen mukaan 2,4 prosenttia, ja reaaliansiöt nousivat 1,4 prosenttia.su.

Säännöllisen ansion indeksi kuvaa ansiotasoindeksiä paremmin pysyvää ansiomuutosta, sillä se ei huomioi tulospalkkioita eikä työehtosopimuksiin perustuvia kertaeriä. Säännölliset ansiot nousivat vuoden 2019 loka-joulukuussa 2,2 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Yksityisellä sektorilla kasvua oli 2,1 prosenttia, valtiolla 2,5 prosenttia ja kuntasektorilla 2,6 prosenttia.

Ansiotasoindeksi ja reaaliensiot 2000/1–2019/4, vuosimuutosprosentti



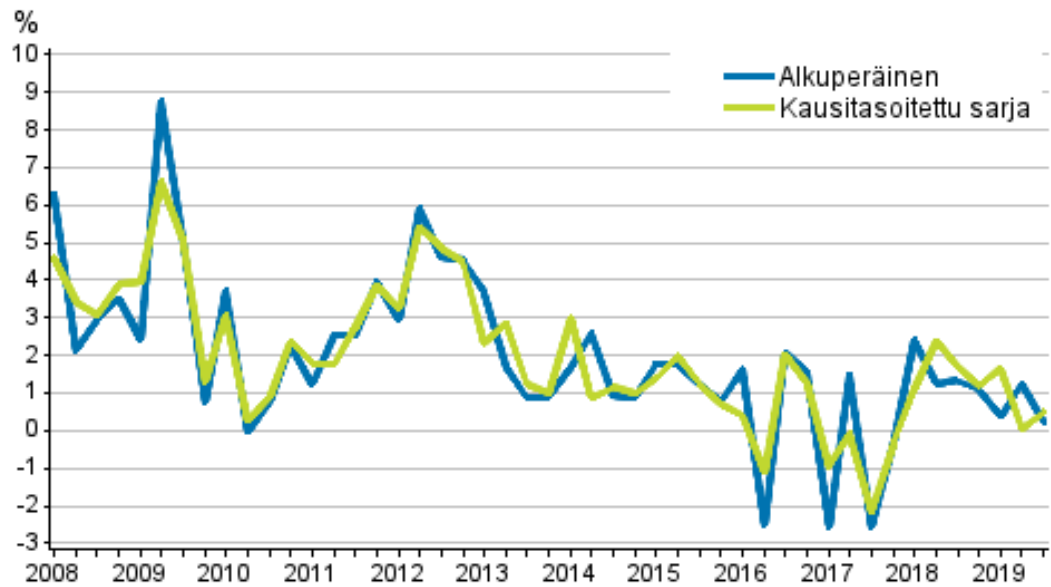
Työvoimakustannukset

Tilastokeskuksen mukaan yksityisen sektorin työvoimakustannukset nousivat vuoden 2019 heinä-syyskuussa 0,2 prosenttia verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan. Kausitasoitettut työvoimakustannukset nousivat vuoden 2019 heinä-syyskuussa 0,5 prosenttia vuodentakaisesta. Vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä työpäiviä oli yksi enemmän kuin vuoden 2018 vastaavana ajankohtana. Työpäivien määrän kasvu vaikuttaa työvoimakustannusindeksissä tavallisesti kustannusten vähenemiseen.

Yksityisellä sektorilla työvoimakustannukset ilman kertaluonteisia palkkaeriä, kuten tulospalkkioita, nousivat 0,2 prosenttia vuoden 2019 heinä-syyskuussa edellisen vuoden vastaavasta.

Työvoimakustannusindeksi mittaa työvoimakustannusten muutosta tehtyä työtuntia kohti. Tehdyllä työajalla tarkoitetaan sitä työaika, jolloin palkansaaja on tehnyt varsinaisia työtehtäviään. Tehty työaika sisältää sunnuntai- ja ylityötunnit, muttei palkallisen vapaan tunteja, kuten vuosilomien, arkipyhien tai palkallisen sairauspoissaoloajan tunteja. (Tilastokeskus).

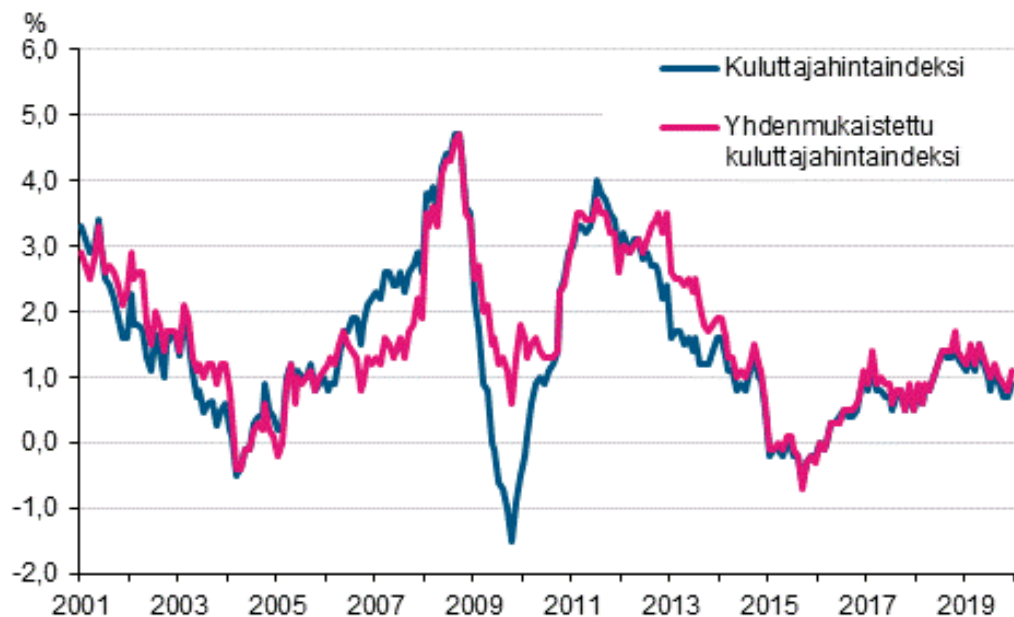
Työvoimakustannusten vuosimuutos yksityisellä sektorilla edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä (Tilastokeskus)



Inflaatio

Tilastokeskuksen laskema kuluttajahintojen vuosimuutos oli joulukuussa 0,9 prosenttia. Marraskuussa inflaatio oli 0,7 prosenttia. Inflaation nousu johtui muuan muassa sähkön hinnan noususta. Vuoden 2019 keskimääräinen inflaatio oli 1,0 prosenttia.

Kuluttajahintaindeksin ja yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin vuosimuutokset, tammikuu 2001 - joulukuu 2019



TYÖLAINSAÄDÄNTÖ

Vuoden 2019 aikana tuli voimaan ja valmisteltiin useita lakimuutoksia.

Työaikalain uudistamisprosessi saatiin valmiiksi kesäkuussa 2019 ja laki astui voimaan 1.1.2020. Jo kesäkuussa 2018 MTA jätti esityksestä lausunnon STM:lle esittäen maataloudessa tehtävän säännöllisen yötyön palauttamista työaikalakiin. Yhdessä Yksityismetsätalouden Työnantajat ry:n kanssa MTA jätti lausunnon, jossa esitettiin muun kuin koneellisen metsätyön pitämistä edelleen työaikalain soveltamisen ulkopuolella. Kummatkin lausunnot huomioitiin lakiesityksessä.

Tulorekisteri on kansallinen sähköinen tietokanta tulotiedoille. Se sisältää kattavat palkka-, eläke- ja etuustiedot jokaisesta tulonsaajasta erikseen. Työnantajat tai muut suorituksen maksajat ilmoittavat tiedot 1.1.2019 jälkeen maksetuista ansiotuloista tulorekisteriin viiden päivän kuluessa maksupäivästä. Tulorekisteri korvaa palkkojen vuosi-ilmoitukset, jotka nykyisin annetaan Verohallinnolle, työeläkelaitoksille, työttömyysvakuutusrahastolle ja työtaturmavakuuttajille. Tiedot annetaan yhdellä ilmoituksella yhteen keskitettyyn rekisteriin eri viranomaisten tarpeita varten. Viiden päivän määräaika koskee myös palkkaennakoita, matkakustannusten korvauksia ja luontoisetuja. Mikäli tiedot annetaan myöhässä, verohallinto voi määrätä suorituksen maksajalle myöhästymismaksua.

Vuosilomalain uudistusta saatiin valmiiksi alkuvuodesta 2019 ja laki astui voimaan 1.4.2019. Vuosilomalain uudistamisessa otettiin huomioon EU-tuomioistuimen ratkaisukäytäntö. Kokonaisuudistuksen sijasta lakiin valmisteltiin vain ne välttämättömät muutokset, joilla vuosilomalaki saadaan vastaamaan EU-tuomioistuimen antamien, vuosilomadirektiiviä koskevien ratkaisujen linjauksia. Muutoksen myötä työntekijöille turvataan työaikadirektiivin edellyttämät 24 vuosilomapäivää. Lainkohdan mukaan työntekijällä on oikeus vuosilomaa täydentäviin lisäpäiviin silloin, kun työntekijän työpäivien tai -tuntien taikka työssäolon veroisen ajan perusteella täydeltä lomanmääräytymisvuodelta ansaitsema vuosiloma alittuu sairaudesta tai lääkinnällisestä kuntoutuksesta johtuvan poissaolon vuoksi. Lisäpäiviltä työntekijällä on oikeus saada työssäoloaikaan vastaava palkka. Lisäpäivät eivät kuitenkaan ole vuosilomaa, eivätkä työssäoloajan veroista aikaa.

Kilpailukieltosopimuslainsäädäntöä ollaan uudistamassa. Nykyisen lainsäädännön mukaan voidaan työsopimukseen sopia kilpailukieltoehdosta työsuhteen päättymisen jälkeiselle ajalle. Jos kielto on yli 6 kk pituinen sovitaan yleensä korvauksesta ja korvattavuuden laajentamisesta myös lyhytkestoisempiin kilpailukieltoehtoihin on keskustelun aiheena ja lausuntokierros on toimitettu. Työnantajapuolen näkemys on ettei korvattavuutta pitäisi laajentaa.

Työelämän tasapaino -direktiivin täytäntöönpanoa valmisteleva työryhmä
Työryhmän tehtävänä on

- valmistella työelämän tasapaino -direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät muutokset työ- ja elinkeinoministeriön toimialan lainsäädäntöön,
- tehdä perhevapaaudistuksen mahdolliset muutokset työsopimuslakiin.
- selvitetään mahdollisuudet lisätä työajan joustoa tasapainottamaan työn ja perheen yhteensovittamista ja jaksamaan työuralla pidempään. Tavoitteena

on parantaa erityisesti pienten lasten vanhempien ja ikääntyvistä omaisista huolehtivien mahdollisuuksia osa-aikatyöhön.

- ehkäistään raskaussyrjintää. Täsmennetään lainsäädäntöä niin, että raskaus ja perhevapaan käyttö eivät saa vaikuttaa määräaikaisen työsuhteen jatkumiseen.

- selvitetään perhevapaalta palaavien työsuhteturvan parantamista ja ryhdytään selvityksen tulosten perusteella tarvittaviin lainsäädäntö- ja muihin toimiin.

Työsopimuslain muutos koskien henkilöstä johtuvista syistä tapahtuvaa irtisanomista

1.7.2019 voimaan tulleen lakimuutoksen myötä irtisanomisen syyn asiallisuutta ja painavuutta arvioitaessa on kokonaisarvioinnissa otettava huomioon työnantajan palveluksessa olevien työntekijöiden lukumäärä sekä työnantajan ja työntekijän olosuhteet kokonaisuudessaan. Tätä sovelletaan työntekijän henkilöstä johtuviin irtisanomisiin, jotka tapahtuvat 1.7.2019 tai sen jälkeen. Käytännössä oikeuskäytäntö tulee osoittamaan, mitä tämä lakimuutos lopulta tarkoittaa. Joka tapauksessa henkilökohtaisilla perusteilla tehty irtisanominen edellyttää jatkossakin lakimuutoksesta huolimatta painavaa ja perusteltua syytä, sekä yleensä myös samasta syystä annettua aiempaa kirjallista varoitusta ennen irtisanomista.

Työttömyysturvalakiin tuli 1.7.2019 seuraavia muutoksia koskien työttömyysturvaetuuteen asetettavaa karenssia silloin, kun työntekijä on itse irtisanoutunut työstä tai työnantaja on päättänyt työntekijän työsuhteen työntekijästä johtuvasta syystä joko työntekijän irtisanomisen tai purkautuneena pitämisen kautta.

Työntekijällä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen:

- 90 päivän ajalta työsuhteen päättymisen jälkeen, jos hän on ilman pätevää syytä eronnut työstään
- 60 päivän ajalta työsuhteen päättymisen jälkeen, jos hän on itse aiheuttanut työsuhteen päättymisen
- 30 päivän ajalta työsuhteen päättymisen jälkeen, jos työ olisi kestänyt enintään viisi päivää. Oleellinen muutos entiseen tulee olemaan se, että työsuhteen päättymisen perusteella asetettavaa korvauksetonta määräaikaa lyhennetään nykyisestä 90 päivästä 60 päivään tilanteissa, joissa työnantaja on päättänyt työsuhteen työntekijästä johtuvasta syystä.

Uusi laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa tuli voimaan 1.4.2019. Laki vaikuttaa useisiin etuuksiin. Työnantajan kannalta tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että Suomeen tulevilta työntekijöiltä poistuu ns. 4 kuukauden sääntö työsuhteen pituudessa, mikä on ollut edellytyksenä kuulumiselle Suomen sosiaaliturvaan.

Hanke lähetettyjen työntekijöiden muutosdirektiivin täytäntöönpanosta

Direktiivissä on laajennettu lähetettyihin työntekijöihin sovellettavien työehtojen alaa vaatimalla samojen palkkasääntöjen ja määräysten soveltamista lähetettyihin työntekijöihin kuin työntekomaan työntekijöihin. Vähimmäispalkka-käsite on muutettu korvauskäsitteeksi. Kansallisessa täytäntöönpanossa uusia asioita ovat lähetetyille työntekijöille maksettava korvaus vähimmäispalkan sijasta, asumisen laatua koskevat vaatimukset sekä pitkäaikaista lähettämistä koskeva säännös.

Hanke uudeksi yhteistoimintalaksi (yt-laki) ja siihen liittyviksi laeiksi
Yhteistoimintalaki uudistetaan kokonaisuudessaan. Uudistuksen tarkoituksena olisi kehittää työpaikoille toimintakulttuuria, jossa työnantaja ja henkilöstö toimisivat yhteistyön hengessä toistensa oikeuksia ja velvollisuuksia kunnioittaen ja ottamalla samalla huomioon sekä yrityksen tai toimipaikan että työntekijöiden edut. Lailla kehitettäisiin henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia yrityksen päätöksenteossa silloin kun se koskee heidän työtään, työolojaan ja asemaansa yrityksessä. Lailla turvattaisiin myös riittävä ja oikea-aikainen tiedonkulku työnantajan ja henkilöstön välillä.

TYÖMARKKINATAPAHTUMIA

Valtakunnansovittelijana jatkoi Vuokko Piekkala.

Valtakunnansovittelijan toimistolla soviteltiin vuonna 2019 16 työriitaa. Soviteltuja työriitoja oli vuonna 2019 useilla eri aloilla koska koko työmarkkinakenttä aloitti työehtosopimusneuvottelut keväästä 2019 alkaen.

Syksyn 2019 työehtosopimusneuvottelut avasi elokuun viimeisellä viikolla suurimpana alana Teknologiateollisuus, jonka sopimukset päättyivät lokakuun lopussa. Työtaisteluita oli lukuisia loppuvuodesta ja työehtosopimusneuvottelut jatkuvat edelleen 2020 puolella joten tilastoa lakkojen määrästä ei ole vielä saatavilla Tilastokeskuksesta.

Koko syksyn jatkuneessa ja yrityksiä haitanneessa kiistatilanteessa päästiin ensimmäiseen ratkaisuun Teknologiateollisuuden ja Teollisuusliiton välillä vasta tammikuussa 2020. Kiistojen pääaiheena kaikilla sopimusaloilla kohdistui ns. kiky-tunteihin, eli työajan 24 pidennystunteihin, joita MTA:n sopimusaloilla toteutui työajan lyhennystuntien osittaisella poistamisella.

TYÖEHTOSOPIMUKSET

Liittokohtaiset neuvottelut 2019

Vientiteollisuus avasi syksyn 2019 neuvottelukierroksen. Ensimmäiset neuvottelutulokset uusista työehtosopimuksista saatiin teknologiateollisuudessa ja kemianteollisuudessa vasta vuodenvaihteen jälkeen. Avausten jälkeen neuvotteluja käytiin eri sopimusaloilla omien aikataulujen mukaisesti.

MTA – Teollisuusliitto neuvottelut

MTA:n ja Teollisuusliiton väliset neuvottelut käynnistettiin 9.12.2019. Osapuolten jätettyä omat neuvotteluesityksensä neuvotteluja sovittiin jatkettavaksi tammikuussa 2020.

JÄSENKUNTA

Viiden viimeisen vuoden aikana on jäsenmäärä on muuttunut seuraavasti (jäsenmäärä vuoden lopussa):

	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
Maaseutuelinkeinot	883	885	890	916	924
Puutarha-ala					
Kauppapuutarhat	243	243	243	235	236
Taimitarhat	32	32	31	30	30
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	275	275	274	265	266
Viherrakennusala					
Viherrakennusyritykset	70	72	77	75	65
Turkistuotantoala					
Turkistilat	57	53	51	53	50
Rehukeskukset	10	10	11	11	11
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	67	64	62	64	61
Muut alat					
Metsäala	5	5	5	5	5
Yhteensä	1 300	1 301	1 308	1 325	1 321

MTA:n jäsenyönantajien palveluksessa olevien työntekijöiden määrä oli vuoden 2019 aikana seuraava:

	Vakituiset työntekijät	Määräaikaiset työntekijät	Yhteensä
Maaseutuelinkeinot	1 857	4 064	5 921
Kauppapuutarhat	1 499	2 008	3 507
Taimistot	142	301	443
Viherrakennusyritykset	274	527	801
Turkistilat	212	498	710
Rehukeskukset	144	69	213
Muut	8	5	13
Yhteensä	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	4 136	7 472	11 608
Muutos	+105	+ 201	+ 306

Oppilaitosten palvelusopimuksen piirissä oli 21 maatalous- ja puutarhaoppilaitosta kertomusvuonna. Palvelusopimus sisältää oppilaitosten harjoitteluvalvojen käyttöön laaditun yhteenvedon työehtosopimusmääräyksistä, luennointiavun ja muiden neuvontapalvelujen antaminen samalla tavoin kuin jäsenille. Palvelusopimuksen vuosimaksu oli 110 euroa.

HALLINTO JA TOIMISTO

HALLITUS

Vuonna 2019 hallituksen kokoonpano oli seuraava:

Puheenjohtaja: toimitusjohtaja Pasi Hakkarainen, Ansari-Yhtymä Oy, Luumäki (puutarha-ala)

Varapuheenjohtaja: Maanviljelijä Niels Borup, Pockar Gård, Lapinjärvi

Maaseutuelinkeinot:

Maanviljelijä Niels Borup, Pockar Gård, Lapinjärvi
varajäsen: tilanhoitaja Mikael Jensen, Söderlångvik gård, Kemiönsaari

Maanviljelijä Timo Heikkilä, Heikkilän tila, Rusko
varajäsen: maanviljelijä Urban Silén, Näsen kartano, Salo

Maanviljelijä Cecilia Rosenlew, Suontaan kartano, Hattula
varajäsen: maanviljelijä Riku-Sippo Uotila, Naistenlinna Oy, Kangasala

Puutarha-ala:

Toimitusjohtaja Juha Oksanen, Oksasen puutarha Oy, Turku
varajäsen: Toimitusjohtaja Jukka Pehkonen, Famifarm Oy, Joroinen

Toimitusjohtaja Tomi Tahvonen, Puutarha Tahvokset Oy, Raasepori
varajäsen: taimistoviljelijä Merja Hirvelä, Hirvelän Taimisto ay, Alavus

Viher- ja ympäristörakentamisala:

Toimitusjohtaja Mikko Jaakkola, Viherrakenne Jaakkola Oy, Forssa
varajäsen: varatoimitusjohtaja Henrik Bos, VRJ Länsi-Suomi, Kangasala

Turkistuotantoala:

Toimitusjohtaja Lars-Erik Nyman, Ab Terjärv Frys Oy, Kruunupyö
varajäsen: toimitusjohtaja Lasse Paavola, E-P:n Minkinrehu Oy, Seinäjoki

Hallitus kokoontui vuonna 2019 kahdeksan kertaa. Hallitus käsitteli sille sääntöjen mukaan kuuluvat sekä muut ajankohtaiset asiat. Hallituksen kesäkokous pidettiin 3. – 5.6. Prahassa. Kokousmatkaan sisältyi tutustuminen mm. kahteen maitotilaan.

Hallituksen työvaliokunta:

Pasi Hakkarainen, Niels Borup, Tomi Tahvonen, Lars-Erik Nyman, ja Veli-Matti Rekola syyskuun loppuun asti sekä Kristel Nybondas.

Vaalivaliokunta:

Pasi Hakkarainen, Veli-Matti Rekola syyskuun loppuun asti, Kristel Nybondas sekä syyskokouksen valitsemina toimitusjohtaja Olavi Järvenpää (viher- ja ympäristörakentamisala) ja maanviljelijä Henrik Jensen (maaseutuelinkeinot).

TILINTARKASTAJAT

KPMG Oy: Tilintarkastaja Kati Nikunen KHT, JHT, CIA,
Varatilintarkastaja KPMG Oy:n tarvittaessa nimeämä henkilö.

TYÖEHTOSOPIMUSVALIOKUNNAT

Työehtosopimusaloittain muodostettuihin valiokuntiin kuuluivat vuonna 2019 seuraavat henkilöt:

Maaseutuelinkeinojen valiokunta:

Niels Borup
Timo Heikkilä puh.joht.
Juuso Hulmi
Mikael Jensen
Anssi Laamanen
Cecilia Rosenlew
Arne Schildt
Urban Silén
Riku-Sippo Uotila

Puutarha-alan valiokunta:

Albert Grotenfelt
Pasi Hakkarainen, puh.joht.
Juha Oksanen
Jenni Rantanen
Tomi Suominen
Tomi Tahvonen

Viher- ja ympäristörakentamisalan valiokunta:

Timo Hyvönen
Mikko Jaakkola, puh.joht.
Olavi Järvenpää
Anssi Koskela
Esa Lahtinen

Turkistuotantoalan valiokunta:

Peter Björkskog
Jorma Kauppila
Marko Meriläinen
Lars-Erik Nyman, puh.joht.
Lasse Paavola
Esa Rantakangas

Hevosalan valiokunta

Minna-Liisa Heiskanen, Hevostietokeskus, asiantuntija
 Sonja Danielsson
 Mikko Korpela, Suomen Ravivalmentajien toiminnanjohtaja
 Pauliina Mansikkamäki, Ypäjän Hevosopisto
 Cecilia Rosenlew, puh.joht.

Sopimusalojen valiokuntien työskentelyyn osallistuvat lisäksi liiton toimitusjohtaja ja asiantuntijat.

TOIMIHENKILÖT

Toimiston henkilökunta 2019 lopussa:

Toimitusjohtaja Kristel Nybondas, OTM (4.10.2010 – 30.2.2019 asiantuntija, 1.10.2019 - toimitusjohtaja)
 Asiantuntija Minna Marttila, OTM (6.6.2019 -)
 Asiantuntija Manuela Nyård-Tallberg, FT, MMM, agronomi (1.10.2019 -)
 Toimistosihtööri Christel Wakkinen, yo-merkonomi (12.2.1979 -)
 Jonna Turunen, siivoja (1.12.2009 -)

Toiminnanjohtaja Kari Immonen (Yksityismetsätalouden Työnantajat ry:ssä 2.5.1991 lähtien) on osallistunut MTA:n jäsenten metsäalan työehtosopimusta koskevan neuvonnan ja tiedotuksen hoitamiseen järjestöjen väliseen yhteistyösopimukseen perustuen.

LIITON EDUSTUKSET

Työnantajaorganisaatioiden yhteiset toimielimet

EK:n työelämä vaikuttajaryhmä: toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola 1.1. - 30.9.2019 ja toimitusjohtaja Kristel Nybondas 1.10.2019 -

Metsäalan työehtosopimusneuvottelukunta: toimitusjohtaja Kristel Nybondas

Julkisten viranomaisten toimesta nimetyt toimielimet

Työsuojelurahaston valtuusto (STM): maanviljelijä Niels Borup, toimitusjohtaja Kristel Nybondas (varajäsen)

Työtuomioistuin (OM): toimitusjohtaja Kristel Nybondas (varajäsen)

Osaamisen ennakointiryhmä (luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö): varajäsen varatoimitusjohtaja Henrik Bos

Muut organisaatiot ja toimielimet

Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen asiakkaiden neuvottelukunta: toimitusjohtaja Pasi Hakkarainen, toimitusjohtaja Olavi Järvenpää

Maatalousalan turvallisuustyön työalatoimikunta (Työturvallisuuskeskus):
puutarhayrittäjä Marit Strömberg, toimitusjohtaja Kristel Nybondas, asiantuntija Minna Marttila

Kansainväliset toimielimet

EU-maiden maataloustyönantajajärjestöjen ryhmä, Geopa/Copa:
Geopan 2. varapuheenjohtaja toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola 30.9.2019 ja kevästä asiantuntija/toimitusjohtaja Kristel Nybondas osallistujana

Maatalouden palkansaajien sosiaalisia kysymyksiä käsittelevä sosiaalialogikomitea Geopa - Effat:

Yleiskokous ja työryhmät: toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola, asiantuntija/toimitusjohtaja Kristel Nybondas ja puheenjohtaja Pasi Hakkarainen

LIITON TALOUS

Liiton talous perustui kertomusvuonna jäsenmaksutuloihin. Syyskokouksen vahvistama jäsenmaksu oli edelleen 0,52 % työntekijöille edellisenä vuonna maksetusta palkkasummasta sekä 0,26 % vuokratyövoimasta maksetusta kustannuksesta. Yli 168.188 euroa ylittävistä palkkasummasta jäsenmaksu on 0,44 %. Vähimmäisjäsenmaksu oli 95 euroa vuodessa. Enimmäisjäsenmaksu oli vahvistettu 5.046 euroksi.

Kauppapuutarhaliitto ry, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ja Taimistoviljelijät ry ovat yhteistyösopimukseen perustuen maksaneet yhteisjäsenmaksut, joilla on alennettu kyseisellä toimialalla sovellettavaa jäsenmaksuprosenttia sekä määrätyn palkkasumman alapuolelle jääneet työnantajat kokonaan vapautettu MTA:n jäsenmaksusta. Järjestely koskee niitä MTA:n jäsenyönantajia, jotka ovat myös edellä mainittujen liittojen jäseniä.

Vuonna 2019 jäsenmaksuja kertyi seuraavasti (euroa):

•	maaseutuelinkeinot	332.437	+ 7,9 %
•	kauppapuutarhat	204.184	+ 11,2 %
•	taimitarhat	24.230	+ 7,5 %
•	viheraluerakentajat	54.500	- 12,5 %
•	turkistilat	39.672	+ 2,3 %
•	rehukeskukset	23.862	+ 3,3 %
•	muut jäsenmaksut	<u>3.861</u>	+ 229 %
	Yhteensä	682.751	+ 6,7 %

Edelliseen vuoteen verrattuna jäsenmaksutulot kasvoivat 14,5 prosenttia. Verrattaessa jäsenmaksutuloja vuoteen 2017 on huomioitava kyseisenä vuonna toteutettu itsenäisyyden juhlavuoden 10 prosentin jäsenmaksu-alennus. Tilinpäätöksen tulos vuodelta 2018 muodostui selkeästi ylijäämäiseksi johtuen toteutuneiden palkkasummien budjetoitua paremmasta kehityksestä.

TOIMITILAT

Liiton toimisto on sijainnut vuonna 1977 ostetussa huoneistossa os. Annankatu 31- 33 C 48, 00100 Helsinki.

YHTEISTYÖSOPIMUKSET

MTA on solminut yhteistoimintasopimuksia jäsenkuntaa edustavien toimialajärjestöjen sekä muiden tahojen kanssa. Toimialajärjestöjen ja MTA:n välisellä yhteistyöllä pyritään edistämään kyseisten toimialojen työnantajien järjestäytymistä. MTA:n voimassa olevat yhteistoimintasopimukset:

Yhteistoimintasopimus Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liiton kanssa alan työmarkkina-asioiden hoidosta vuodelta 1973.

Sopimus metsäalan työmarkkina-asioiden hoitamisesta Yksityismetsätalouden Työnantajat ry:n kanssa vuodelta 1975.

MTA:n ja Hedelmän- ja Marjanviljelijäin Liiton (HML) välillä 1990 solmittu yhteistoimintasopimus, jonka perusteella HML:n jäsenet ovat kausityövoimaa koskevien työsuhteiden osalta MTA:n neuvonnan piirissä.

Yhteistyösopimus Tilastokeskuksen kanssa maatalousalojen palkkatilastoinnista uudistettiin vuonna 2015 siten, että Tilastokeskuksen aloitteesta maatalousalojen palkkatilastointi on siirtynyt Tilastokeskuksen otantakyselyksi ja MTA:n suorittama tiedustelu on päättynyt.

Yhteistoimintasopimus työmarkkina-asioissa Kauppapuutarhaliiton kanssa vuodelta 2001.

Yhteistoimintasopimus työmarkkina-asioissa Taimistoviljelijät ry:n kanssa vuodelta 2001.

MTA:n ja MTK:n välinen työmarkkina-asioita koskeva yhteistyösopimus vuodelta 2004, jonka perusteella MTK:n jäsenillä on mahdollisuus päästä neuvontapalvelun piiriin.

Elinkeinoelämän keskusliiton ja MTA:n välinen yhteistyösopimus vuodelta 2005. Sopimuksen perusteella MTA:n edustaja osallistuu EK:n työmarkkina-valiokunnan toimintaan.

Työmarkkina-asioita koskeva yhteistyösopimus SLC:n kanssa vuodelta 2011.

Yhteistyösopimus Suonenjoen seudun marjanviljelijäyhdistyksen kanssa vuodelta 2014.

Yhteistyösopimus Viher- ja ympäristörakentajat VYRA ry:n kanssa uudistettuna vuodelta 2014.

LIITTOKOKOUKSET

Kevätkokous pidettiin 3. huhtikuuta ravintola Tekniskan tiloissa. Sääntömääräisinä asioina kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2018 tilinpäätös ja päätettiin vastuuvapauden myöntämisestä.

Syyskokous pidettiin 10. joulukuuta Scandic Hotel Simonkentässä. Syyskokous hyväksyi talousarvioehdotuksen vuodelle 2020 ja vahvisti jäsenmaksut, hallituksen jäsenten kokouspalkkiot ja tilintarkastajien palkkiot sekä valitsi tilintarkastajat seuraavalle vuodelle. Syyskokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin toimitusjohtaja Pasi Hakkarainen. Syyskokous valitsi myös hallituksen jäsenet ja varajäsenet vuosille 2019 – 2020 erovuoroisten tilalle.

TYÖSUHDEASIOITA KOSKEVA NEUVONTAPALVELU

Työehtosopimusten ja työlainsäädännön muutoksista ja ajankohtaisista aiheista on tiedotettu sopimusaloittain jäsenkirjein. Vastaava informaatio on lähetetty myös ruotsinkielisenä. Extranet-jäsensivujen käyttöä on markkinoitu jäsenille ja noin puolet jäsenkunnasta on extranetin piirissä. Jäsensivuilla kaikki tiedotemateriaali ja työsuhteasiain lomakkeet ovat sähköisessä muodossa ja vapaasti tulostettavissa.

Yrityskohtaisia erimielisyys- ja tulkinta-asioita käsiteltiin yhdessä ammattiliittojen, työsuojeluviranomaisten ja asianajotoimistojen kanssa. Tyypillisimpiä erimielisyyden aiheita olivat työsuhteen päättymistilanteet, ylityökorvaukset, muut palkkasaatavat ja työaikakysymykset.

KOULUTUSTOIMINTA

Jäsenille tarjottiin ilmaisia koulutuspäiviä eli yhteensä 9 tilaisuutta eri puolilla maata. Osallistujia oli yhteensä 174 henkilöä. Liiton toimihenkilöt ovat kertomusvuoden aikana käyneet luennoimassa eri sopimusaloilla toimivien järjestöjen tilaisuuksissa, kuten ProAgrian, MTK:n ja SLC:n tuottajaliittojen järjestämällä maaseutuyrittäjien kursseilla, HML:n ja VYRA:n seminaareissa sekä oppilaitosten harjoittelua ja työssäoppimista koskevissa tilaisuuksissa.

JÄSENYEDET

Liitto kuului 2019 jäsenenä seuraaviin organisaatioihin:

Geopa/Copa
Helsingin Kauppakamari
Kotimaiset Kasvikset ry
Maitoyrittäjät ry (uusi)
Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry
Svenska Lantbrukssällskapens Förbund
Työtehoseura

NÄYTTELYIHIN OSALLISTUMINEN

MTA osallistui vuonna 2019 seuraaviin näyttelytapahtumiin:

- Kansainvälinen nahkäyttely helmikuussa Seinäjoella
- Vihertekniikka näyttely helmikuussa Jyväskylässä
- Okra 2019 heinäkuussa Oripäässä
- Lepaa 2019 elokuussa Hattulassa

MTA:n näyttelyosastolla esiteltiin liiton toimintaa ja markkinoitiin jäsenyyttä. Samalla on myös mahdollisuus henkilökohtaiseen tapaamiseen liiton nykyisten jäsenten kanssa.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Pohjoismainen yhteistyö

Asiantuntija Manuela Tallberg-Nygård, asiantuntija Kristel Nybondas, toimitusjohtaja Lars-Erik Nyman ja toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola osallistuivat kokoukseen, joka pidettiin Helsingissä 18. – 19. syyskuuta. Muut pohjoismaiset yhteistyökumppanit ovat Mejeribrugets Arbejdsgiverforening (MA), Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere GLS-A Tanskasta, Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet SLA Ruotsista sekä NHO Mat og Drikke Norjasta.

EU-tason yhteistyö (Geopa ja sosiaalinen vuoropuhelu)

Vuoden 2019 aikana työnantaja- ja työntekijäosapuolen välisissä kokouksissa käsiteltiin mm. komission käynnistämää pimeän työn foorumia (Undeclared Work Platform), lähetettyjä työntekijöitä ja EU:n maatalouspolitiikan vaikutuksia työllisyyteen. Geopan puitteissa keskusteltiin monista työnantajiin vaikuttavista direktiivihankkeista (mm. työsuhteen ehtojen todentamisdirektiivi ja sosiaalisten oikeuksien pilari). Geopan puheenjohtajaksi valittiin tammikuussa 2019 Joseph Lechner Ranskasta ja 1. varapuheenjohtajaksi Veli-Matti Rekola. Geopan johtokunnassa ovat lisäksi edustajat Espanjasta, Itävallasta, Ruotsista ja Tsekistä. Geopa osallistuu myös European Employers Networkin yhteistyöhön.

TULEVA KEHITYS

MTA:n strategia

Missio

MTA tukee työnantajana toimimista maaseutu-, puutarha-, viherrakennus- ja turkistuotantoaloilla, joilla kasvien, eläinten ja muiden biologisten organismien hyödyntäminen asettaa erityisvaatimuksia työnantajatoiminnalle ja työehdoille.

Visio

MTA on asiantunteva, hyödyllinen ja aikaansa seuraava työmarkkinoiden toimija, johon työnantajat haluavat järjestäytyä.

Liittokohtaisiin neuvotteluihin perustuvat **työehtosopimukset** ovat MTA:n osalta voimassa 31.1.2020 asti. Työmarkkinoilla neuvottelutoiminta käynnistyi syksyllä 2019, kun teknologiateollisuudessa ja kemianteollisuudessa käytiin neuvotteluja palkankorotuksista. Näiden neuvottelujen lopputulokset määrittelevät samalla palkankorotustason muille aloille. Keskeisenä neuvotteluaiheena teollisuuden sopimuksissa oli myös kiky-sopimuksessa sovittu työajan pidennys.

MTA:n ja Teollisuusliiton uusia sopimuksia koskevat neuvottelut käynnistyivät joulukuussa. Yleisenä lähtökohtana työnantajapuolella on liittokohtaisten sopimusten uudistaminen vientiteollisuuden toimiessa päänavaajana. Myös MTA:n neuvottelupöydässä oli em. kikyn työajan pidennys ja päästiin ratkaisuun tammikuun aikana. Vuonna 2020 järjestetään uusien työehtosopimuskohtiin liittyvää jäsenkolutusta.

Työlainsäädännössä uuden työaikalain voimaantulo on 1.1.2020. Myös perhevapaita ollaan uudistamassa. Kausityölaki joka astui voimaan 1.1.2018 on saanut paljon kritiikkiä ja lobbaus poliittisiin päättäjiin yhdessä Hedelmän- ja Marjanviljelijöiden kanssa jatkuu. Tämä liittyy koko työperäisestä maahanmuutosta ja myös saatavuusharkinnan poistamisesta käytävään keskusteluun. Monet muutkin lakihankkeet, joita ylempänä on lueteltu, kaipaavat seuraamista.

Jäsenille työnantaja-asioita koskevan **palvelun** tarve on jatkuvaa. Muutokset lainsäädännössä ja työehtosopimuksissa ja niiden oikea soveltaminen edellyttää käytännössä omasta työnantajaliitosta saatavia neuvonta-, tiedotus- ja koulutuspalveluja. Toimialoille syntyy uusia työnantajaryityksiä, vaikka yritysten kokonaismäärä alasta riippuen supistuu tai pysyy ennallaan. Ulkomaisen työvoiman lisääntyvä käyttö ja sitä koskevat säännökset luovat tarvetta työnantajaliitosta saatavalle informaatiolle. Extranetin kautta tapahtuva jäsentiedotusta pyritään saamaan entistä kattavammaksi.

Jäsenkoulutusta tarjotaan ilmaisina tilaisuuksina. Työsuhdeasioiden päiviä järjestetään sekä keväällä että syksyllä. Ruotsinkielistä koulutustarjontaa ja -materiaalia lisätään. Työaikajärjestelyt mukaan lukien uudet työehtosopimukset sekä esimiestoimintaan liittyvät aiheet ovat keskeisiä aiheita vuoden 2020 aikana. Koulutuspalveluja ostetaan myös muilta asiantuntijoilta. Koulutusta toteutetaan tarvittaessa yhteistyössä toimialajärjestöjen kanssa.

MTA:n **taloudelliset resurssit** perustuvat jäsenmaksutuloihin. Jäsenkunnan kasvattaminen ja uusien toimialojen kartoittaminen sisältyy kaikkeen työnantajaliiton toimintaan. Kaikilla nykyisillä jäsenoimialoilla on kasvupotentiaalia järjestäytymisastetta nostamalla. MTA:n markkinointiin on varauduttu myös talousarviossa. MTA:n ja sen jäsenkunnan piirissä toimivien toimialajärjestöjen välistä yhteistyötä pyritään lisäämään ja tiivistämään. Myös työnantajapuolen sisäistä yhteistyötä lähinnä EK:n ja YT:n kanssa ylläpidetään.

Strategian mukaisesti toimiva edunvalvonta ja hyvä jäsenpalvelu perustuvat liiton hallinnon, toimivan johdon sekä henkilöstön tehokkaaseen työskentelyyn sekä hyvään keskinäiseen yhteistyöhön.

Helsingissä 3. päivänä maaliskuuta 2020

HALLITUS